

СОБА СА ПОГЛЕДОМ

Ликовна галерија / The Art Gallery

Соба са погледом је изложба која се приређује поводом успешних и креативних 60 година деловања Ликовне галерије Културног центра Београда у култури града, земље и окружења, и представља својеврсни омаж традиционалној изложби, *Београд инспирација уметника*, али је од ње удаљена ревидираном концепцијом заснованој на стратегији перципирања града, овог пута, са прозора дома или атељеа уметника.

Кустоси: Светлана Петровић и Гордана Добрић

A Room with a View is the exhibition organised to celebrate the 60 successful and creative years during which Cultural Centre of Belgrade Art Gallery has been operating in the sphere of culture in the city, the country, and the region, thus paying specific homage to traditional exhibition, *Belgrade as Inspiration to Artists* from which it nevertheless differs in a revised conception based on the strategy of perceiving the city through the window of artists' homes or studios.

Curated by: Svetlana Petrović and Gordana Dobrić

СОБА СА
ПОГЛЕДОМ

/
A ROOM WITH
A VIEW

Још са почетком 20. века и процесима убрзане модернизације и урбанизације градова, расло је интересовање за свакодневним призорима из јавног живота, поготово оних који се одвијају у непосредној близини. Поглед кроз прозор постао је прозор у свет, односно један кадар света који непрестано тече и мења се тик изван наше собе. Угао посматрача и фасцинација малим свакодневним ефемерним спектаклима који се одвијају пред нашим очима, док попут војера контемплирамо над светом који се одвија испод, или изнад, наших прозора, одувек су представљали неисцрпну инспирацију, не само уметницима. Као тема, соба са погледом је код нас доживела свој процват током тридесетих година 20. века, са сликарством тзв. „интимизма“, када уметници отварају прозоре својих ентеријера и атељеа, укрштајући просторе приватног и јавног живота на својим платнима. Изложба *Соба са погледом* доноси радове више аутора који у Београду живе и стварају и представља избор фотографија и видео радова који се могу схватити као збирка коментара на савремени Београд, визуелне забелешке о његовом приватном и јавном бићу.

Иако сам назив изложбе имплицира једно интимно опажање и повишени поглед посматрача из свог приватног кутка на јавни простор, он се може схватити и метафорички као један шири оквир који оставља простор за индивидуалну перцепцију погледа на град, али и собе као просторне одреднице, која у пренесеном значењу може имати један много шири и дубљи контекст. Управо у том проширеном контексту који промишља поглед на град из више различитих ракурса, може се посматрати констелација разнородних радова представљених на овој изложби. Четрнаест различитих погледа, односно исечака из визуелних дневника, указују на диспаратне уметничке праксе и субјективне перцепције једног погледа, једне теме и једног града. Од интимних, унутрашњих перцепција и хроничарских забелешки до потпуно концептуалних приступа, селекција радова и аутора различитих генерација сецира, продубљује и испитује границе саме теме.

Иако би се од собе са погледом, на први поглед, очекивао неки нарочити призор, оно што је заједничко за готово све радове јесте да они одступају од репрезентативне слике града и акцентују наизглед обичне и универзалне призоре, који углавном не носе јасне референце на град у коме се налазе. С тим у вези, свака соба пружа више различитих погледа, а селективност призора и одабир једног одређеног угла гледања говоре пре свега о унутрашњем погледу односно поимању стварности. Користећи савремене медије који својим техничким могућностима погодују хватању једног непосредног тренутка и спонтаних призора, свако од аутора је на тему одговорио сопственом интерпретацијом собе са погледом, која не имплицира нужно поглед на јавно, или поглед директно из собе.

Оно што је симптоматично за већину радова приказаних на овој изложби јесте присуство одсуства, односно, изостанак људи са већине забележених призора, будући да се само кроз одређене сцене могу наслутити трагови њиховог постојања и деловања. Стога се може поставити и питање колико град без људи говори о самом граду, а колико о погледу који (не) свесно избегава друге људе? Како поглед на окружење, друштво, дом, или град, постаје терен на коме се преплићу јавно и приватно, а соба са погледом симболичан простор за учтивање различитих пројекција и индивидуалних поетика, само су нека од питања која ова изложба покреће.

Иако понекад постапокалиптични, на моменте меланхолични, утишани и интимни, или пак готово апстрактни и опустели призори, са погледом пуним ишчекивања често упртим у небо над Београдом, ови радови изнели су на површину неколико лица овог града и једну варијанту његове савремене, визуелне хронике.

Маријана Вашчић

ВИЗУЕЛНИ ЕСЕЈИ О БЕОГРАДУ ДАНАС

Фасцинације урбаним пределима места у којима уметници живе и раде или у које повремено путују често су присутне теме у књижевним делима наших и светских писаца, у филмској продукцији, у визуелном стваралаштву, у музици... У нашој културној баштини манифестација *Београд инспирација уметника*, која се у оквиру октобарских свечаности обележавања ослобођења главног града некадашње земље у Другом светском рату, одржавала у Галерији КЦБ-а преко две деценије, љубитељима уметности је, из године у годину, пружала ужитак упознавања 'познатог' и 'непознатог' Београда онако како су га видели и илустровали у својим радовима савремени ликовни ствараоци који су се најчешће инспирисали популарним пејзажима и препознатљивим историјским и културним местима, заводљивом панорамом старих и нових амбијената, препознатљивим симболима града. *Соба са погледом* је поставка која се приређује поводом успешних и креативних 60 година деловања Ликовне галерије КЦБ у култури града, земље и окружења, и представља својеврсни омаж традиционалној изложби, али је од ње удаљена ревидираном концепцијом заснованој на стратегији перципирања града, овог пута, са прозора дома или атељеа уметника који из свог приватног простора посматрају и снимају фотоапаратом, камером и паметним телефоном јавни простор у окружењу, бележећи импресије предела и тренутне свакодневице, критички сагледавајући социјалне догађаје који се дешавају у комшилуку, или, једноставно указујући на утопијска места и знамења престонице овог времена. Сам избор фотографије и видеа као медија изражавања за учеснике изложбе - Марију Драгојловић, Бојана Бема, Горанку Матић, Габријела Глида, Ивану Попов, Радоша Антонијевића, Ивану Ивковић, Весну Голубовић, Љиљану Јарић, Немању Лаћића, Дејану Вучићевић, Ивана Шулетића, Милицу Ружичић, Јелицу Радовановић и Дејана Анђелковића, који у својим ликовним и визуелним праксама примењују различите традиционалне технике али и нове медије (од сликарства, скулптуре, видеа, фотографије, дигиталне слике..) у *Соби са погледом* било је изазовно и креативно како у коришћењу класичних форми два медија тако и у модификованим 3Д форматима фотографске инсталације, видео-аудио инсталације, дигиталне слике, light box-а и flip book-а. Околности које су позиционирале уметнике да са прозора собе посматрају оно што очи виде у околини а не оно што се дешава на улици, промениле су и перцепције и доживљаје данашњег града што се на актуелној поставци прати кроз визуелне есеје и иконографију које одражавају личне уметничке афинитете и убеђења.

поглед у окружење

Сублимација идеје сликања живота са властитог прозора код Горанке Матић и Бојана Бема постоји као уобичајена пракса било да је реч о документарним фотографијама које позната фотографиња пасионирано снима у свом окружењу сваке сезоне кад падне први снег, или фотографским скицама на основу којих настају слике и фотографске пројекције познатог уметника. Пејзажи крајолика, у оба примера, одражавају индивидуалне поетике аутора и њихове особене ликовне естетике. У серији *Први снег* препознаје се Горанкин аутентични реализам, помало обојен поетичком атмосфером који успостављају складно изукрштане композиције парковских површина и стаза прекривених иверјем снега, и крошње дрвећа под снегом насељеним птицама у хладним зимским данима. Портрети паса у серији *Јутра* Бојана Бема снимани су на спортским теренима између новобеоградских солитера у дужем временском периоду 2012-2019. У сунчаним јутрима фигуре животиња усликане су у перспективи удаљених простора најчешће као једина бића у простору, а понекад, уз минимализоване фигуре пса присутни су и њихови власници и понеки ужурбани пролазник. Специфична метафизика ових слика, коју уметник негује у свом раду, са фотографских предлога пренеће се, потом, на сликарска платна и алтернативне електронске презентације.

Мисао француског антрополога Марка Ожеа - "Градски пејзаж је богат виртуелностима које одређеним поступком треба разоткрити", може послужити као својеврсни путоказ до фотографија *Кранови* сликарке Марије Драгојловић. У призорима кранова, снимљених са балкона стана, у непосредном комшилуку дорђолске марине, исчитава се сплет личне иконографије и контекст времена и простора. Погледа упртог у висину уметница свакодневно фотографише импозантну машину савремене грађевинске индустрије која лебди изнад тла (земље) и сугестивно улази и осваја простор горње зоне неба. Фотографије у низу приказују хоризонтално/вертикалне форме челичне конструкције увек кадриране у гро плану. На снимцима се смењују временске прилике и различита визибилна стања тешке машине у небеским висинама. Варијанте када доминантна хоризонтална конструкција добија вертикалу, у надоградњи са кабином коју носи кран, теретом који диже и другим придруженим елементима, уноси у конструктивистичку схему призора одређени ритам облика који на другачији начин артикулишу простор и перципирају догађај који се дешава у реалности. Опчињеност крановима у овом тренутку представља нову тему у опусу ауторке иако се софистициране визуелне трансформације машине у небеском пространству доводе у аналогију са снимцима чаробних фигура анђела венецијанских палата, приказаних у електронској форми у *Serenisim*-и на изложби у Музеју града, те се оба наратива могу посматрати као сегменти јединственог ликовног кода који уметница приказује у вишемедијској пракси.

У фотографској инсталацији Љиљане Јарић *Сан о дому* приказана су градилишта кућа фотографисаних у непосредној околини дома уметнице, посматраних са прозора стана у Беораду и стана у Солуну, две адресе, у два града, у којима она живи и размишља о идеји дома. Трагање за *genius loci* дома питање је које се разматра кроз кадрове кућа у изградњи снимљених камером мобилног телефона и на поставци изложених у поретку - фотографија иза фотографије, како се и перципирају снимци у просторној форми. Опсервације доминантног призора, куће у изградњи, садрже снимке градилишта у различитим фазама градње: са фасадама прекривених од врха до улице непробојном мрежом од цакова која штити од прашине али и од знатичељних погледа, импровизованог радног амбијента за мајсторе успостављеном на етажима у завршним радовима на објекту, оних са краном као цивилизацијским симболим свих градилишта света, до ноћних панорама објекта у изградњи посматраног у визуелној интеракцији са кућом у комшилику. *Сан о дому* је интимни наратив који се прича кроз иконографију куће која се вечно зида а никад не завршава, и још једна рецепција живота у вишеструком испољавању, ситуација тако карактеристичних за феномен овог транзицијског времена.

Сусрет са фотографијама Иване Ивковић неодољиво подсећа на описе Бенјаминових лутања по европским престоницама, које у својим књигама описује као често практиковање да из главних улица скрене у оне споредне, и да у тим ћошковицама града проналази мноштво позорница у којима се дешава живот. Са другог спрата стана зграде лоциране у једној слепој улици на дедињској падини, која представља управо један од тих ћошкова Београда, настале су фотографије *Leaving (only to return later)* које је ауторка форматизовала у двострани light-box. Сlike репрезентују поглед на објекат касарне Војске Србије у којој се у дневној рутини смењују страже, вежбе на полигонима, војници се друже, и, на крају дана, дешава се романтични залазак сунца на хоризонту, уздигнутог високо изнад насеља на брду и новог моста на Ади. У Иваниној визуелној белешци из окружења смењују се, тако, лична расположења гледања на познати призор - од осећања меланхоличности која се преноси из атмосфере касарне, до оних носталгичних који побуђује треперење светлости на хоризонту. Осећања која на сугестиван начин позивају уметницу, иначе, склону истраживањима у стваралаштву и животу, у даљину и освајања нових простора и географија.

поглед у друштвену реалност

У регистру слика града у пејзажима Немање Лаћића и Милице Ружичић приказане су рецепције реалног живота и актуелне друштвене теме у времену пандемије вируса ковид-19, обележене карантином и грађанским бунтом против стања затварања. У 3 каналном видеу

Delight, са 3 аудио снимка, Немања Лаћић приказује панораму насеља које гледа са свог прозора кроз умножене визуелне доживљаје истог предела, снимљеног у кратком временском интервалу - у касно поподне, сумрак и ноћ, са одговарајућим светлосним ефектима и адекватним звучним секвенцама: прво, громогласног аплауза који грађани упућују медицинском особљу у ковид болницама, потоње буке коју исти стварају лупањем у шерпе у исказивању незадовољство против политичких мера затварања града, и, најзад, величанственог ватромета који пара небо над познатим крајоликом. Валидна тема из реалности овде је репрезентована кроз складно компоноване визуелне и аудио секвенце у којима свој професионални доживљај места у овом тренутку уметник поистовећује са личним етичким ставом. Живот града у времену пандемије Милица Ружичић је контекстуализовала у радовима *Друштво*, *Протест* и *Ветар*, реализованим у медијима видео пројекције и flip боок-а. Видео рад у два кадра приказује поглед из атељеа који се зауставља на разгранатој зеленој крошњи дрвета која се на јаком ветру њише лево-десно, а смењује га слика празног тротоара на којој се преврће лист новине у једноличном ритму напред-назад. Ова визуелна најава догађаја пред буру епилог доживљава у књижи анимације у којој се, такође, смењују два визуелна сегмента: у првом, на снимцима који се пројектују у убрзаном ритму забележен је пролазак студентске поворке новобеоградским булеваром, на протесту испровоцираном одлуком власти о затварању студентских домови због актуелне епидемиолошке ситуације, и, потоњом експозицијом мирног јутра које је наступило после повлачења спорне одлуке, са голубовима који у тишини освајају простор пуне улице. Живот града овде је визуелизован кроз специфичан концепт дешавања сценске радње у којој се прати увођење у причу, драмска радња и лирски крешендо у завршници.

Место на мапи града које данас посебно провоцира пажњу стручне и шире јавности је свакако "Београд на води", ново насеље које ниче на десној обали Саве кога у дистопијским панорамама завичаја критички разматрају Габријел Глид и Иван Шулетић, сваки у свом уметничком регистру. На Глидовој фотографији *Silent* око камере је усмерено на приказ разрушеног и сравњеног са земљом простора у историјском амбијенту Савског амфитеатра који се у колективној меморији препознаје по зградама старе Железничке станице и Корунковићеве палате Поште у Савској улици. Трауматични приказ потпуно девастираног простора перципиран је као успомена на претходни пејзаж и догађај који се десио, и, истовремено, представља сведочанство догађаја који се одиграо. Катастрофична антиципација разрушене Савамале у уметничкој перцепцији квалификује се као естетска

метафора политичке моћи и симбол актуелне власти. Иван Шулетић се у HD видеу *Шта си се загледала?* актуелном темом бави из фокуса архитектонско-урбанистичког посматрања мегаломанског пројекта *waterfront* чију спектакуларну визуелизацију вертикалних стамбених објеката и пословних кула коментарише као амбијент неусклађен са историјским окружењем, новим градом који мења културни и визуелни идентитет старог градског језгра, и надасве, као амбијент који је остао ван мерила хуманог простора за живот грађана. Аутентичан је визуелни доживљај који уметник гради кроз праксу вишемедијске уметности која одражава естетику нових дигиталних медија. Све почиње на екрану компјутера који представља његов прозор у свет, где проналази фотографску документацију коју ликовно обрађује до инспиративних фото колажа, који се, потом, на монтажном столу комбинују са визуалима места снимљеног дроном и, најпосле, придруженим тонским наративом као важним елементом новог уметничког пројекта.

поглед у приватност

У околностима кад нема скитања живот постаје позорница а свакодневица дома инспиративна уметничка тема. Једну такву интимну причу из свакодневице Јелица

Радовановић и Дејана Анђелковића приказују у аудиовизуелној пројекцији *Escape Room* у којој уметнички пар кроз два равноправна садржаја, слике и нарације, јавно комуницира своју приватност. У дугој експозицији кадрова који теку смењују се призори прозора собе и дрвећа испод прозора под снегом на које, у потрази за храном, слећу и одлећу сенице - појединачно, групно и у љубавним паровима. Истовремено, из off-а собе слушамо дуги породични разговор који се води између оца, мајке и ћерке о различитим искуствима одрастања, егзистенцији и метафизици живота. Инспиративни цитати из Аристотелове беседе о "...птичицама са неба, безазленим и slabим малим бићима које улепшавају свет и славе живот.." изговорени у почетним кадровима видеа повод су за разговор који у соби, простору ван домашаја камере, воде актери догађаја. Пратећи истовремено са нарацијом смењивање идиличних слика из живота птица из спољашњег света, на суптилан начин пратимо и оно што се дешава у породичном дому кроз дијалог блиских људи који говоре о својим животним вредностима, уз звук староградске песме који се повремено чује у секвенцама рада бојећи сетним тоновима визуелни и аудио доживљај призора и догађаја. Снимци начињени у жанру документаристичког реализма кроз промишљени спој визуелних и чулних сензација из приватног живота уметника, перципирају се као ликовна студија са потенцијалом вишеслојног визуелног и поетског ишчитавања.

Особене портрете града пратимо и кроз визуелне репрезентације приватног простора дома исказане у радовима Иване Попов и Дејане Вучићевић. Пројекција Иваниног видеа *Tuileries* почиње погледом кроз прозор, са сценама светлуцања симса, наставља се са приказима амбијента из париског парка у коме брезе трепере, и завршава се пројекцијом кадрова на свили који има дезен са принтом

ренесансног цртежа. Загонетност прозора као погледа у свет у умноженим кадровима визуелни садржај видео пројекције одводе у простор између стварности и сна. Удавања садашњости и прошлости препознатљив је поетски говор ауторке исказан у пракси кроз поступак преношења искустава филма у уметнички видео. У сплету синематичних панорама, посматраних у широком плану, фрагменти идентитета београдског дома у реторичком су дијалогу са познатим париским призорима обележавајући, тако, својеврсну медитативност визуелног доживљаја у коме се аутобиографски елементи приказују у фантазмагоричним панорамама. Код Дејане Вучићевић тему дома као простора интимног живота пратимо као сталну уметничку инспирацију у истраживањима визуелне антропологије града. На фотографији *Нестајање* поглед је са прозора усмерен у амбијент грађанске куће подигнуте у елитном београдском кварту у периоду између два светска рата. Фасциналација кућом као приватним стаништем, местом тајни и историјског сећања, на фотографском снимку је забележено кроз визуелне импресије простора комфора у чијем амбијенту доминира 'краљевска' каљава пећ од пода до плафона, сазидана када и дом, и портретом младе жене, која седи у фотељи испред пећи, одевена у свечану хаљину од тила у чијим слојевима се препознају стилови и епохе. У кадру је интима сцена дома приказана као простор тишине, утишаности, нестајања. Са професионалним оком за костим и сценографију визуелизација приватног простора опсервирана је кроз иконографију меморабилија и личних предмета које репрезентују дух прошлости и имају посебно симболичко значења на које се гледа са сетом и страхопоштовањем. Осећање меланхолије који превладава амбијентом приватности, у слици је наглашено и присуством анђеоског бића у простору, залепљеног уз 'топлу' пећ, чија сведена телесна експресија и мирни израз лица, погледом, ипак, указује на опрезност.

један особени поглед

Видео рад Весне Голубовић, 25.9.2018. Од 6:52 до 7:12 сати свакако представља најособнији приказ на изложби настао у њеном дому снимањем зрака светлости који је из спољашњег света, кроз прозор, доспео и освојио зид собе.

Чудесне светлосне перформације из једног визуелног стања у други забележене су камером у једноминутном трајању. Вештина перцепције ауторке да у свему види више и прецизније, од неконвенционалног мотива - зрачка светлости, и авантуре светлости у непредвидљивим ефектима на празном зиду, помера перспективу уобичајене перцепције уметности и живота. Траг светлости који се прати приказује мистичну игру енергизованих стања облика или мрља које на празнини стварају софистициране доживљаје призора и стања, тананих попут мехура од сапунице. Посматрајући стварност са којом се суочавамо невиним очима уметница нам на иновативан начин представља своју фасцинацију светлостоју кроз мале приче о настанку облика које се могу квалификовати и као лични визуелни есеј.

поглед на знак града

Визуелно лутање из једног краја града у други, завршићемо, овог пута, визуелном белешком Радоша Антонијевића и Ненада Малешевића *Авала* који на свој ликовни начин интерпретира некадашњи симбол Београда, Мештровићев споменик Незнаком јунаку, подигнут крајем двадесетих година прошлог века на оближњој планини. Лоциорајући Авалу као популарно излетиште, место историјске прошлости и идентитет града, на фотографском диптиху снимљен је познати пејзаж у два кадра: првом, у коме се у ретровизору аутомобила, у сунчаном амбијенту зарасле шуме назире фигура човека на путу; и другом, на коме је споменик снимљен у удаљеној перспективи и магли тако да се обриси грандиозног објекта једва идентификују. Са променом визуелног плана панораме Авале прати се и промена семиотике слике на којој је Београд приказан у два света своје друштвене историје.

улице без људи

Слике града без људи делују ефемерно. Јасна је чињеница да у већини уметничких перцепција данашњег Београда, у панорамама, догађајима, сценама из живота - нема људи. Улице без људи насељавају птице, пси, машине.. У времену обележеном пандемијом ситуација је становнике са улица затворила у куће док је њихово присуство у јавности евидентирано само у ретким призорима у чијим се удаљеним перспективама препознају силуете фигура, као неидентификовани пролазници који убрзаним ходом промичу кроз кадар, у јукста позицији у простору дома. Људи су присутни у аудио сенкенцама које прате видео пројекције и кроз глас наратора из позадине који учествује у креирању визуелног доживљаја. Перцепција града без људи који су нетрагом нестали из његових визура утицала је на промену духа града чију су ведрину атмосферу и светле визуре сменили монотони, меланхолични, депресивни амбијенти. Када се на својим путовањима европским градовима сретао са улицама без људи Бенјамин је овај феномен савременог света перципирао и тумачио у својственом реторичком стилу: "улице без људи су места у којима се одражавају осећања урбаних предела у којима влада човекова усамљеност која се појачава, али град је истовремено и повлашћено место за лечење усамљености". Стављајући овога пута тачку на уметничко мапирање данашњег Београда видећемо шта ће се дешавати у неким новим репрезентацијама у будућности у којој нас, надамо се, чекају боља и хуманија времена 'нове нормалности'.

Гордана Добрић

Литература: Марк Оже, *Прилог* антропологија свремених светова, Књижара Круг, Београд 2005 | Марк Оже, *Неместа*, Књижара Круг, Београд 2005 | Валтер Бенјамин, *Урбани призори*, КЦ Новог Сада, 2019 | Коста Богдановић, *Поетика визуелног*, Завод за издавање уџбеника, Београд 2005 | Бил Брајсон, *Код куће*, Лагуна, Београд, 2011 | Бошко Бошковић, Ивана Попов, *Између стварности и срца*, каталог изложбе Ликовна галерија КЦБ, 2009 | Васа Павновић, *Ехо Београда*, Академска књига, Нови Сад, 2020.

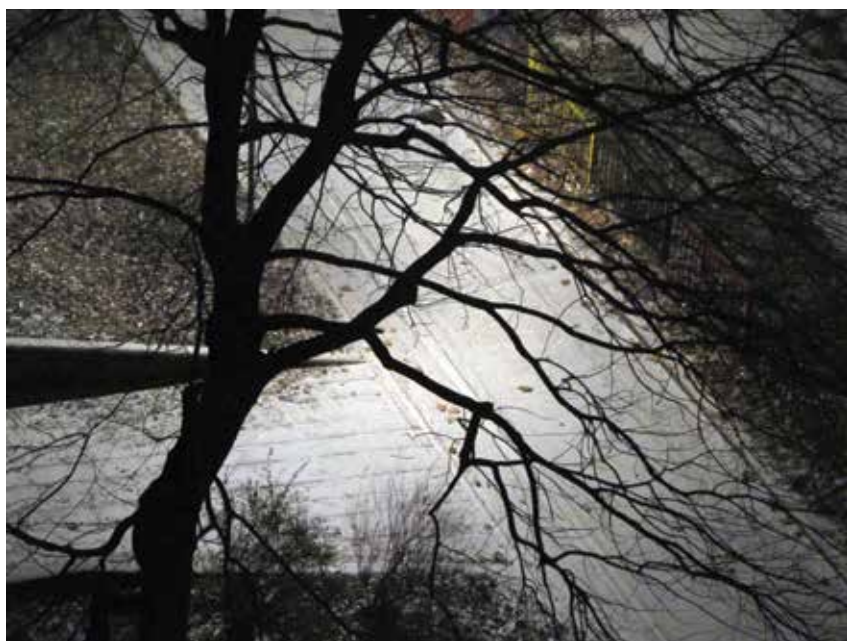
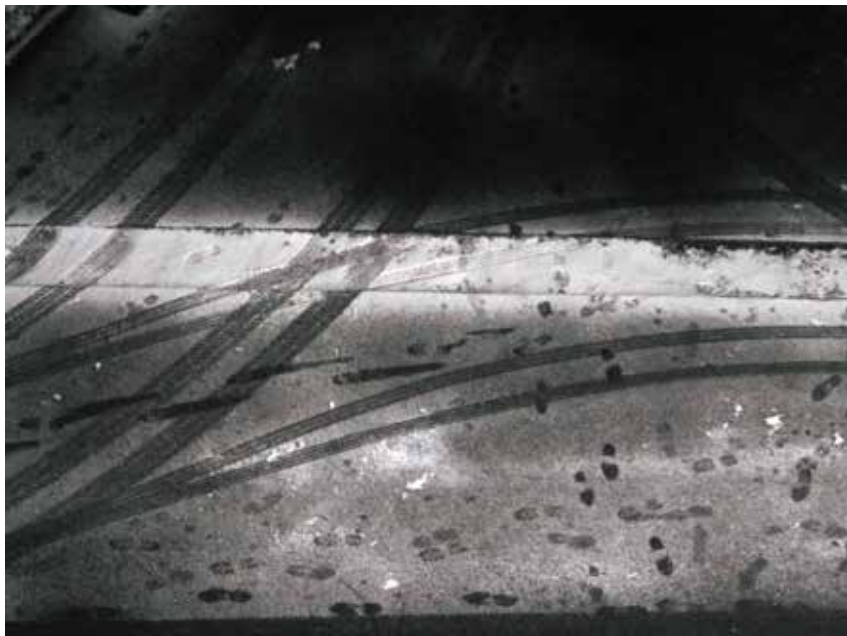

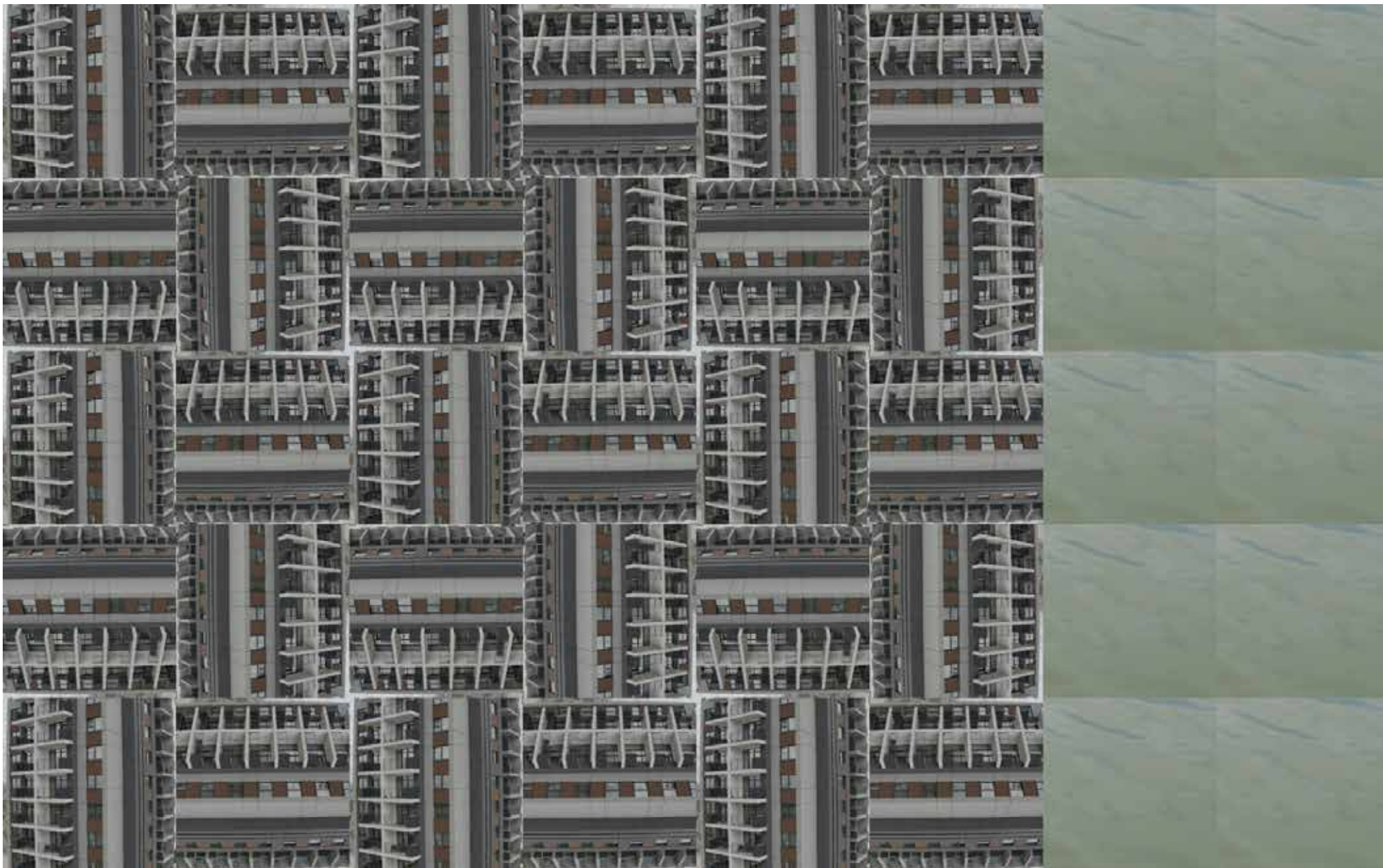

Радош Антонијевић (1969.) је визуелни уметник који креира објекте, скулптуре и инсталације. Теме његових радова додирују неуралгичне тачке живота бавећи се аспектима историје, политике, културе и друштва. Ради као ванредни професор на Факултету ликовних уметности у Београду.
radosantonijevic.weebly.com

Ненад Малешевић (1981) је докторирао на Факултету ликовних уметности у Београду 2019. године. Бави се фотографијом, цртањем и писањем. Учествовао је на изложбама и фестивалима у Босни и Херцеговини, Србији, Хрватској, Црној Гори, Француској, Италији, Грузији, Великој Британији и Холандији. Ради на Рачунарском факултету у Београду.

↳ Фотографије из циклуса **АВАЛА**, 2020. штампа на папиру Hahnemühle Photo Rag Duo Matt FineArt (42 x 29,7 cm) x 2

Бојан Бем (1936) дипломирао је на Групи за историју уметности Филозофског факултета у Београду 1962. када активно почиње да се бави сликарством. Живи и ради у Београду, са боравцима у Паризу у периодима 1966-1969. и 1985-2000. године. Ради у медијима сликарства, цртежа, фотографије, видео инсталација. На српској, југословенској и интернационалној сцени присутан је од 1965. године: приредио је 25 самосталних изложби у угледним музејима и галеријама у некадашњој Југославији, Италији, Француској, и учествовао је на великом броју колективних, студијских и тематских изложби у земљи и иностранству . Добитник је значајних ликовних награда међу њима на Меморијалу Надежде Петровић у Чачку 1978, Награде СИЗ културе Београда 1991; признања „Изложба месеца“, Студија Б 1990., и 1995. а Политикину награду из Фонда Владислав Рибникар добио је 2010. Његови цртежи и слике се налазе у многим колекцијама релевантних институција.

↳ **ЈУТРА**, 2012 -2019. дигитална фотографија, (60 x 80 cm) x 4

Дејана Вучићевић је дипломирала на ФЛУД у Београду. Члан је УЛУПУДС-а, има статус слободног уметника. Костимографијом и дизајном се бави и у пројектима за позориште и ТВ рекламе. Иза себе има више крупних пројеката као што су ауторске модне колекције, костими за три целовечерња играна филма и један филм кратког метра, објављене модно-уметничке едиторијале, итд. У оквиру мултимедијалних уметности бави се концептуалним ауторским пројектима, реализованим у самосталним и групним изложбама. Њени уметнички радови се налазе у Музеју града Београда, Музеју примењених уметности у Београду, Теленор колекцији српске савремене уметности, Колекцији Октобарски салон, као и у приватним колекцијама.

↳ **НЕСТАЈАЊЕ**, 2020. дигитална фотографија на фото папиру, 100 x 70 cm

Фотографи: Милан Тврдишић, Златко Костић, Наташа Џелетовић

Габриел Глид (1966) је дипломирао и магистрирао на Факултету ликовних уметности у Београду. Од 2002. године ради као гостујући професор на Norbotten Art School, Lulea у Шведској, а од 2004 /2005. професор је и директор студија Lasalle Sia, College of the Arts у Сингапуру. Од 2009 у звању је ванредног професора на Факултету ликовних уметности у Београду и 2018. гостујући професор Xi An Academy of Arts, Xi An у Кини. Излагао је на 19 самосталних и више од 100 групних изложби у земљи и иностранству. Добитник више награда међу којима је и Политикина награда, додељена за најбољу изложбу у Србији током 2018 године. Радови му се налазе у Музеју савремене уметности, Београд, Народном музеју, Београд, Музеју града Београда, Теленор колекцији и другим институцијама у земљи и иностранству, као и у многим приватним колекцијама.

↳ **SILENCE**, 2017. фотографија, дигитална штампа 112 x 164 cm

↳ **OUTLOOK**, 2011. фотографија, дигитална штампа, 100 x 70 cm

Весна Голубовић (1955) је завршила Факултет ликовних уметности у Београду 1980. године. Од 1981. до 2004. живела у Њујорку. Излагала у Београду, Њујорку, Бостону, Лос Анђелесу, Токију ... Самостално 19 изложби и преко 50 групних. Већина радова (поред слика на платну) су инсталације, цртежи и слике на зиду, привременог трајања.

↳ **25.9.2018. Од 6:52 до 7:12 САТИ** видео рад, 1' 8"

Марија Драгојловић је дипломирала и магистрирала 1977. године на Факултету ликовних уметности у Београду где живи и ради. Имала је више самосталних изложби, а излагала је на бројним групним изложбама у земљи и иностранству. Добитница је више награда, међу којима су награде за сликарство Октобарског салона 1984. и Меморијала Надежде Петровић 1984, награда из Фонда "Иван Табаковић" 2007, "Политикина" награда из Фонда "Владислав Рибникар" 2010. и награда "Сава Шумановић" 2016. године. Дела јој се налазе у МСУ у Београду, Народном музеју, Музеју града Београда и Музеју Цептер, МСУВ у Новом Саду, Народном музеју у Сомбору, Народном музеју у Крушевцу, Галерији "Надежда Петровић" у Чачку, Галерији савремене уметности у Нишу, као и у приватним колекцијама.

↳ **КРАНОВИ**, 2020. фотографија, дигитална штампа, каширана на пени, (100 x 75 cm) x 3

Ивана Ивковић (1979) стекла је признање својим завидно искреним и често интензивно приватним и саморефлексивним приступом. Иванин номадски стил живота - путовања, честе географске дислокације и изложености различитим културним окружењима утицали су на њен рад који се развија између личне историје и колективног сећања. Њена уметничка пракса обухвата широк спектар медија кроз које ствара интервенције специфичне за локацију и изразито упечатљива окружења у изложбеним просторима. Ивковић излаже на самосталним и групним изложбама у галеријама, независним уметничким просторима, културним институцијама и музејима на међународном нивоу од 2006. Њен рад се превасходно заснива на медију цртежа који користи на деликатан и крајње интуитиван начин, превазилазећи ограничења традиционалног циља репрезентације у овој дисциплини.

↳ **LEAVING (ONLY TO RETURN LATER)**, 2020.
инсталација
(двострани light-box)
70 x 105 cm

Љиљана Јарић Шебек (1958) је дипломирала на Факултет ликовних уметности у Београду 1985. године, у класи професорке Милице Стевановић и професора Раденка Мишевића. Члан УЛУС-а. Излагала на 15 самосталних и 30 групних изложби у земљи и иностранству. Дела се налазе у институцијама и приватним колекцијама у земљи и иностранству.

↳ **САН О ДОМУ**, 2020.
дигитална фотографија
штампана на полиестеру,
(100 x 70 cm) x 5

Немања Лаћић (1984) је дипломирао на вајарском одсеку Факултета ликовних уметности у Београду 2009. у класи проф. Мрђана Бајића, а 2011. завршио Трансмедиа програм на Сент Лукас универзитету у Бриселу. Излагао на тринаест самосталних изложби и учествовао на преко педесет групних изложби (Ријека, Хаселт, Аутсбург, Београд...). У својим видео инсталацијама користи првенствено различите архивске снимке, где кроз компоновање њихових елемената истражује утицај савремених средстава комуникације на поузданост нашег процеса опажања у креирању наратива и историје.

↳ **DELIGHTS**, 2020.
видео инсталација 1' 32"

Горанка Матић (1949) дипломирала је на Филозофском факултету у Београду на Катедри за историју уметности. Од оснивања Студентског културног центра 1971. године била је његов стални сарадник, као један од уредника ликовног програма, и кустос галерије Срећна нова уметност. Још од почетка осамдесетих, када улази у свет фотографије Горанка Матић важи за врсну хроничарку (поп)културних и друштвених збивања у Београду и бившој Југославији. Пред њеним објективом смењивале су се музичке звезде, интелектуалци, политичари. Документовала је и на себи својствен начин интерпретирала концерте, митинге, протесте, периоде мира, потресе, ломове и последице историјских догађаја на овдашњим просторима.

↳ **ПРВИ СНЕГ**
2012/2015/2016/2019.
фотографија, дигитална штампа,
(52 x 64 cm) x 4

Ивана Попов (1976) је мултимедиална уметница из Београда. Дипломирала је на Факултету ликовних уметности у Београду 1998, сликарство; магистрирала је 2001. на истом факултету као и у Школи за уметност и дизајн у Карбондејлу, САД 2010, смер 2Д-видео инсталација. Излагала је на више самосталних и групних изложби у земљи и иностранству. За свој рад добила је награде за иновацију Милош Бајић, ФЛУ 1997, награду за мозаик Траншпед 1997, награду Октобарског салона 1998, Мангелос награду за продукцију рада 2010, DAAD истраживачки грант за 2011. Њене радови се налазе у колекцији Музеја града Београда, Опери Мадленијанум, Zepher Музеју Београд.

↳ **TUILERIES NA SVILI**, 2020.
видео пројекција на свили, 13' 04"
нашпановани дрвени панел,
82 x 108 cm

Јелица Радовановић (1957) је дипломирала на Факултету ликовних уметности у Београду 1981. године. Од 1991 ради заједничке радове са Дејаном Анђелковићем. Ради као професор на Високој школи за ликовну и примењену уметност у Београду.

Дејан Анђелковић (1958) је на сликарском одсеку београдског Факултета ликовних уметности дипломирао и магистрирао 1986. године. Од 1991. ради заједничке радове са Јелицом Радовановић. Ради као професор на Високој школи за ликовну и примењену уметност у Београду. Јелица и Дејан остварили су 12 заједничких самосталних изложби и учествовали на бројним релевантним групним изложбама код нас и у свету (Београд, Љубљана, Беч, Грац, Берлин, Чачак, Смедерево, Нови Сад, итд).

↳ **ESCAPE ROOM**, 2020.
видео рад, 60' 02"

Милица Ружичић (1979) се бави концептуалном, критичком, често интерактивном уметношћу у различитим медијима почев од скулптуре/објекта, слике, фотографије, па до перформанса, видео радова и уличних акција. Докторски рад на Факултету ликовних уметности у Београду, на ком је претходно и магистрирала (2007) и дипломирала (2005) на вајарском одсеку одбранила је 2016. године. Од 2009. предаје на Високој школи ликовних и примењених уметности струковних студија у Београду, од 2019. у звању професора струковних студија у пољу уметности. 2005-08. сарадница у настави Архитектонском факултету. Самостално излагала 13 пута у Београду, Бору, Суботици, Загребу, Бечу и Сопоту. Учествовала на више од 70 групних изложби у земљи и иностранству (Србија, Црна Гора, Хрватска, Словенија, Аустрија, Мађарска, Немачка, Италија, Шпанија, Грчка, Америка и Јапан) и на радионицама у Београду, Гроњану, Салцбургу, Бечу, Берлину, Хелсинкију, Приштини и на резиденцијалном програму ИСЦП у Њујорку.

Иван Шулетић је дипломирао (2007) и завршио докторске уметничке студије (2015) на Сликарском одсеку Факултета ликовних уметности у Београду 2007. године. Излагао је на бројним самосталним и групним изложбама и у оквиру кустоских пројеката у Србији и иностранству. Његови радови се налазе у јавним и приватним колекцијама, међу којима су Музеј града Београда, Колекција уметности European Patent Office, Wiener Städtische колекција савремене уметности, колекција Галерије савремене уметности Ниш и друге. Шулетић је добитник прве награде Фондације Владимир Величковић за цртеж 2018. године, награде „Ликовна јесен“ 2016. и друге награде „Ниш Арт Фондације“ за 2015. годину. Запослен је у звању доцента на Архитектонском факултету у Београду.

↳ **ВЕТАР**, 2020.
видео рад, 1' 17"

↳ **ДРУШТВО**, 2020.
видео рад, 4' 21"

↳ **ПРОТЕСТ**, 2020.
књига тврд повез
624стр.

↳ **ШТА СИ СЕ ЗАГЛЕДАЛА?**
2020.
видео рад HD, 10'46"

Видео и аудио монтажа:
Наташа Пантић,
Сниматељ: Дејан Кремић,
Текст преузет из филма
"Ужичка република"
(р. Жика Митровић, 1974)

RADOŠ ANTONIJEVIĆ I NENAD MALEŠEVIĆ • BOJAN BEM • DEJANA
VUČIĆEVIĆ • GABRIEL GLID • VESNA GOLUBOVIĆ • MARIJA DRAGOJLOVIĆ
IVANA IVKOVIĆ • LJILJANA JARIĆ • NEMANJA LAĐIĆ • GORANKA MATIĆ
IVANA POPOV • JELICA RADOVANOVIĆ I DEJAN ANĐELKOVIĆ • MILICA
RUŽIČIĆ • IVAN ŠULETIĆ

As early as the beginning of the 20th century, at the time of rapid modernization and urbanization of cities, there was a growing interest in everyday scenes from public life, especially those from the immediate vicinity. A view through the window became a window to the world, namely, a frame from the world constantly flowing and changing just outside our room. The angle of the viewer and the fascination with small everyday ephemeral spectacles that take place in front of us while, like voyeurs, we contemplate over the world that is happening below or above our windows have always been an inexhaustible inspiration, not only to artists. In our country, the theme of a room with a view flourished in painting during the 1930s, with the so-called “art of intimism”, when artists opened the windows of their interiors and ateliers, connecting the spaces of private and public life in their canvases. The exhibition *A Room with a View* presents works by several authors who live and create in Belgrade and is a selection of photographs and video works that can be understood as a collection of comments on contemporary Belgrade, visual notes on its private and public being.

Although the exhibition’s title itself implies an intimate observation and elevated view of the observer on the public space from their private corner, it can be understood metaphorically as a broader framework that leaves space for individual perception of the city, but also of the room as a spatial determinant that, in a figurative sense, can have a much broader and deeper context. It is in this extended context contemplating the view of the city from several different angles that one can observe the constellation of diverse works presented in this exhibition. Fourteen different views, i.e., excerpts from visual diaries, indicate disparate art practices and subjective perceptions of one view, one topic and one city. The selection of works and authors of different generations – from intimate, internal perceptions and chronicle notes to entirely conceptual approaches – dissects, deepens and examines the boundaries of the topic itself.

Although, at first glance, one would expect a special sight from a room with a view, what is common to almost all the works is that they deviate from the representative image of the city and accentuate seemingly ordinary and universal scenes, which generally do not clearly refer to the city in which they are located. In this regard, each room offers several different views, and the selectivity of scenes and the choice of a particular angle of view speak primarily about the inner view, i.e., the concept of reality. Using modern media, technically capable of capturing immediate moments and spontaneous scenes, each of the authors responded to the topic with their own interpretation of a room with a view, which does not necessarily imply a view on the public, or a view directly from the room.

What is symptomatic of most of the works presented in this exhibition is the presence of absence, i.e., the absence of people from most of the captured views, since traces of their existence and action can only be sensed through certain scenes. Therefore, the question may arise of how much a city without people says about the city itself, and how much about a view that (un)consciously avoids other people. How does a view of the environment, society, home, or city become a terrain where the public and the private intertwine, and a room with a view a symbolic space for loading different projections and individual poetics? These are just some of the questions raised by this exhibition.

Although they are sometimes post-apocalyptic, at times melancholic, quiet and intimate, or almost abstract and desolate scenes, with a look full of anticipation often focused on the sky over Belgrade, these works bring to the surface several faces of this city and a variant of its contemporary visual chronicle.

Marijana Vaščić

VISUAL ESSAYS ON BELGRADE TODAY

Fascination with urban places in which artists live or work, or perhaps occasionally travel to, is a topic frequently found in literary works of Serbian and foreign authors, in film production, visual production, and music. Our cultural heritage

boasts the Belgrade as Inspiration to Artists event, which was organised in Belgrade Cultural Centre's gallery for over two decades as part of the October celebrations of the World War II liberation of the former country's capital, and which every year offered to art lovers the pleasure of getting to know the "familiar" and "unfamiliar" Belgrade as seen and illustrated by contemporary visual artists, who were usually inspired by popular landscapes and recognizable historical and cultural places, seductive vistas of surroundings old and new, well-known symbols of the city. *A Room with a View* is the exhibition organised to celebrate the 60 successful and creative years during which BCC's Arts Gallery has been operating in the sphere of culture in the city, the country, and the region, thus paying specific homage to traditional exhibition, from which it nevertheless differs in a revised conception based on the strategy of perceiving the city through the window of artists' homes or studios, whereby the artists observe the surrounding public spaces from their own private ones, recording them with a camera, video recorder, or smart phone while noting the impressions of landscape and moments of everydayness, reflecting critically on the social events in the neighbourhood, or simply pointing to the utopian places and landmarks of today's capital. The very choice of photography and video as the media of expression in *A Room with a View* was both challenging and creative to the exhibition participants – Marija Dragojlović, Bojan Bem, Goranka Matić, Gabriel Glid, Ivana Popov, Radoš Antonijević, Ivana Ivković, Vesna Golubović, Ljiljana Jarić, Nemanja Lađić, Dejana Vučićević, Ivan Šuletić, Milica Ružičić, Jelica Radovanović, and Dejan Anđelković, who all apply various traditional techniques in their visual and artistic practice as well as the new media, from painting and sculpture, through video and photography, to the digital image – in that the classical forms of the two media were used alongside the modified 3D formats of the photographic installation, audio-visual installation, digital image, light box, and flip book. The circumstances which positioned the artists at their windows, having them observe what their eyes can catch in the surroundings instead of what is happening in the street, have also changed the perceptions and experiences of today's city, which the current exhibition shows through the visual essays and iconography which reflect the artists' personal artistic affinities and beliefs.

a look into the surroundings

The sublimation of the idea of capturing life from one's own window is a usual practice in the works of Goranka Matić and Bojan Bem, either in the documentary photographs the former famously and passionately takes in her surroundings each winter when it snows for the first time, or in the photographic sketches based on which paintings and photo projections of the former are made. In both examples, the landscapes reflect the authors' individual poetics and their specific visual aesthetic. Goranka's series titled *First Snow* features her authentic realism, coloured to a certain extent with a poetic atmosphere and constituted by the harmoniously intersected compositions of park areas and paths covered with a flurry of snow and treetops veiled in snow and inhabited by birds in the cold wintry days. The portraits of dogs from *The Mornings* series by Bojan Bem were captured in sport courts scattered among the buildings of New Belgrade in the long period between 2012 and 2019. On sunny mornings the figures of the animals were photographed from the perspective of distance, which mostly makes them seem to be the only beings in space, while sometimes the minimized figures of dogs are accompanied by their owners or a hurrying passer-by. The specific metaphysics of these photos, nurtured by the artist in his oeuvre, is subsequently transferred from the photo samples onto the canvas or, alternatively, electronic presentations.

The idea of French anthropologist Marc Augé that urban landscapes are rich with virtualities which should by certain acts be uncovered, can serve as a kind of a signpost leading to the photographs titled *Cranes* by artist Marija Dragojlović. The images of cranes taken from the apartment balcony in close proximity to the Dorćol Marina can be read as a mixture of personal iconography and spatial and temporal context. Her gaze directed upwards, the artist takes daily photos of the imposing machinery of contemporary construction industry which floats above the ground, suggestively entering and conquering the space of the upper skies. The series of photographs shows horizontal and vertical forms of the steel structure, always framed in close-up. The photos feature varying weather and visibly different conditions of the heavy machines in the heavenly heights. Those variants in which the dominant horizontal structure is vertically upgraded with the superstructure of the cabin carried by the crane, the load lifted and other accompanying elements, introduce a certain rhythm of the shapes into the constructivist scheme of the sight, which differently articulates space and perceives the event that takes place in reality. Fascination with cranes is at this point a fresh subject in the artist's oeuvre although the sophisticated visual transformations of the machine in the vast space of the sky are brought into analogy with the images of the enchanting angelic figures on Venetian palaces, shown in the electronic form of *Serenissima*, exhibited at the Belgrade City Museum, which allows for observing both narratives as segments of a unique visual code that the artist carries across media.

Ljiljana Jarić's photography installation *Dream of Home* features the construction sites of houses, photographed in the immediate vicinity of the artist's home and viewed from the windows of two apartments, two addresses in two different cities, Belgrade and Thessaloniki, in which the artist lives thinking about the idea of home. Searching for the genius loci of home is a question contemplated through the frames of houses under construction, taken with the cell phone camera and exhibited in a defined order – one photo behind another, in just the same way as images are spatially perceived. Observations of the dominant sight – the houses under construction – contain images of the construction site at different stages of the building process: facades covered from the top to the street level with an impenetrable web of sacks, which offer protection from both the dust and curious glances; improvised work space for construction workers established on some of the floors at the point when finishing works are being done; the crane as the universal civilization symbol of all the construction sites in the world; night panoramas of the building under construction, perceived in visual interaction with the neighbouring house. *Dream of Home* is an intimate narrative mediated through the iconography of the house that is forever being built and never finished, as well as yet another reception of life in multiple manifestations, in situations so characteristic of the phenomenon of these times of transition.

Encounter with the photographs of Ivana Ivković bears a remarkable resemblance to Benjamin's descriptions of wandering in the capitals of Europe, which in his books he depicts as the common practice of turning from the main streets into side ones and finding in these corners of the city a multitude of the stages on which life takes place. From the second floor of the apartment in a building located in a blind alley on the hillside of Dedinje, a spot which is precisely one such corner of Belgrade, the *Leaving (only to return later)* photographs were taken and later formatted by the author as a two-sided light box. The pictures represent a view of the barracks of the Armed Forces of Serbia, where the daily routine includes the changing of the guard, training ground exercises, get-together time, and, at the end of the day, the romantic sunset in the horizon, high above the hilltop project and the new Ada Bridge. Ivana's visual note of the surroundings thus records shifts in personal moods while looking at the familiar sight – from the feelings of melancholy, which are incited by the barracks atmosphere, to those of nostalgia, which are aroused by the glimmering light in the horizon. These feelings suggestively invite the artist, who is generally disposed towards exploration in life and art, to go beyond and conquer new spaces and geographies.

a look into social reality

The records of urban images also contain landscapes by Nemanja Lađić and Milica Ružičić, which show how real life and current social issues are received in the era of the COVID-19 pandemic, marked by the lockdown and civil revolt against it. In the three-channel video – with three audio recordings – titled *Delights*, Nemanja Lađić shows a panoramic view of the neighbourhood he can see from his window, offering multiplied visual experiences of the same area, recorded with brief intervals late in the afternoon, at dusk, and at night, with appropriate light effects and adequate sound sequences: first, of a rapturous applause given by the citizens to COVID-19 hospitals' medical staff; then, of the noise made by the same people banging pots to express their dissatisfaction with the political measure of locking the city down; finally, of the glorious fireworks exploding in the sky above the familiar landscape. A valid issue of the real world is here represented through harmoniously composed visual and audio sequences in which the artist merges his professional experience of the place in a particular moment with his personal ethical stance. Milica Ružičić contextualizes life in the city during the pandemics in new works sharing the same title – *Wind, Society and Protest*, created in the form of a video projection and a flip book. In two frames, the video shows a view from the studio, which rests on a large leafy treetop that sways in the gale; this is replaced by a view of an empty pavement, where a newspaper page turns over and over again in a uniform rhythm. This visual prelude, the calm before the storm, has its epilogue in the animation book, in which two visual segments also alternate: the first one is a speeded up recording of students marching along a New Belgrade boulevard, during the protests motivated by the government's decision to close the dormitories due to the present epidemiological situation; the next one is an exposition of the calm morning that dawned after the disputed decision was revoked, with pigeons silently conquering the space of an empty street. The life of the city is here visualized through the specific concept of unfolding stage action, which progresses from the introduction into the story, through the dramatic action, to the lyrical crescendo in the end.

The place on the city map that is today most provoking to the professional and wider community is certainly "Belgrade Waterfront," a new project that is being built on the right bank of the Sava river, and which is critically considered in dystopian visions of their hometown by Gabriel Glid and Ivan Šuletić, each working in his own visual register. In Glid's photograph *Silent*, the eye of the camera is directed towards the demolished place, levelled to the ground in the historical ambience of the Sava amphitheatre, which the collective memory recognizes by the old building of the Railway Station and the Korunić Palace which hosts the Post Office in Savska Street. The traumatic sight of the entirely devastated space is perceived as a memory of the former landscape and the incident that took place, while it simultaneously stands as a testimony to the event that took place. The catastrophic anticipation of the demolished Savamala quarter is in the artistic perception qualified as an aesthetic

metaphor of political power and the symbol of the present government. In his HD video *What Are You Looking at?* Ivan Šuletić deals with the topical issue focusing on the architectural and urbanistic perspective on the megalomaniacal waterfront project, whose spectacular visualization of the verticality of residential buildings and business towers he regards as a place of incongruity in respect of its historical surroundings, as a new city which alters the cultural and visual identity of the old city core, and, above all, as a place outside any norms dictating the humaneness of citizens' living space. The artist creates an authentic visual experience through multimedia art which reflects the aesthetics of new digital media. It all begins on the computer screen, which represents his window on the world, where he finds the photo documents to edit visually until he makes inspiring photo collages, which are subsequently combined on an assembly table with the drone visuals of the place and, finally, with the sound narrative as an important element of the new artistic project.

a look into privacy

In the circumstances which limit movement, life becomes a stage, and the everydayness of home an inspiring artistic theme. One such intimate story of everyday life is shown by Jelica Radovanović and Dejan Anđelković in the audio-visual projection titled *Escape Room*, in which the couple of artists publicly communicate their privacy through two equal types of content, image and narration. In the long exposition of changing frames, the sights of the room window alternate with those of the trees below the window, covered with snow and visited by chickadees in search of food – single, in groups, or couples in love. At the same time, from the background of the room we can hear a long conversation among family members: father, mother, and daughter, about different experiences of growing up, existential topics, and the metaphysics of life. Inspiring quotes from Aristotle's oration on little birds in the sky, those harmlessly weak tiny creatures that make the world more beautiful and celebrate life, spoken during the initial frames of the video, give the occasion for the conversation conducted by the actors in the room, outside the reach of the camera. As parallel to the narration, we observe the idyllic images from the lives of birds in the outside world, and also subtly follow everything that happens in the family home, through the dialogues of closely related people, who speak of their life values, while from the background sequences of traditional bohemian songs occasionally reach us, colouring the audio-visual experience of the sights and events with wistful tones. Through a carefully thought-out combination of visual and auditory sensations from the artists' private life, the recordings made in the fashion of documentary realism are perceived as an art study with the potential of multi-layered visual and poetic interpretation.

Distinctive portraits of the city can also be found in the visual representations of the private space of home, shown in the works of Ivana Popov and Dejana Vučićević. The projection of Ivana's video titled *Tuileries* opens with a look through the window, with the window sill glistening, then goes on to present scenes from a Parisian

park with birches quivering, and ends with the projection of a frame frozen on silk with a renaissance-drawing print. The multiplied frames of the video projection carry the mystery of the view-into-the-world window over into the space between reality and dream. The doubling of the past and present is the artist's recognizable poetic speech, expressed in practice through the act of transferring cinematic experience into an art video. In the web of cinematic panoramas, observed in the large plan, fragments of the identity of home in Belgrade are placed in a rhetorical dialogue with the familiar Parisian sights, thus marking a meditative note in the visual experience which presents autobiographical elements in phantasmagorical panoramas. In Dejana Vučićević's work, the home-as-the-space-of-intimate-life theme can be followed as constant artistic inspiration in exploring the visual anthropology of the city. In the photograph titled *Disappearing*, the view from the window is directed towards the sight of a bourgeois house erected in an elite neighbourhood of Belgrade between the two world wars. Fascination with the house as a private residence, a place of secrets and historical memory, is recorded in the photograph through visual impressions of the space of comfort, dominated by the "royal" floor-to-ceiling tile stove built at the same time as the home, and by the portrait of a young woman seated in the armchair in front of the stove and dressed in an elegant tulle dress with layers reflecting the style and fashion of the era. The frame shows the intimate home scene as the space of silence, muteness, disappearance. The expert visual approach to set design and costumes allows for the visualization of private space through the iconography of memorabilia and personal objects which evoke the spirit of the past and have a special symbolical meaning of wistfulness and awe. The feeling of melancholy which pervades the ambience of privacy is in the picture accentuated by the presence of an angelic being pressed against the "warm" stove, whose eyes, despite subdued body posture and the serene facial expression, nevertheless indicate alertness.

a singular look Vesna Golubović's video titled *25 Sept. 2018* from 6:52 to 7:12 AM certainly stands as the most singular part of the exhibition. It was made in her home by recording the rays of light coming from the outside world through the window and seizing an inside wall. Marvellous performances of the light changing from one visual state into another, were recorded by the camera during one minute. The artist's skilful ability to perceive everything more thoroughly and precisely than an unconventional motif – a little trace of light and the unpredictable effects of its adventure on the empty wall – shifts the perspective in art and life. The trace of light that the work follows shows a mystical play of energized states of shape or stain, which on the empty surface creates sophisticated experiences of sight and state, delicate as soap bubbles. Observing the reality which we face with innocent eyes, the artist introduces a novel way of presenting her fascination with light through little stories of the creation of shapes that can also be qualified as personal visual essays.

a look at the symbol of the city

This time we shall end the visual wandering from one city quarter to another with Radoš Antonijević's and Nenad Malešević's visual note titled *Avala*, which in its own artistic way interprets the former symbol of Belgrade, Ivan Meštrović's monument to the Unknown Hero, erected in the late 1920s on top of the nearby mount. Locating Avala as a popular picnic area, as well as a place exuding the history and identity of the city, this photographic diptych records the familiar landscape in two frames: in the first one, the rear-view mirror reflects a glimpse of a man's figure in the road, against the sunny ambient of the thick forest; the second features the monument recorded from a distant perspective in such fog that the silhouette of this imposing edifice can hardly be identified. The alteration in the visual plane of the panorama of Avala follows the alteration in the semiotics of the image which shows Belgrade in two different worlds of its social history.

streets without people

Images of a city without people look ephemeral. It is a clear fact that in the majority of artistic perceptions of Belgrade today – in the panoramas, events, everyday life scenes – there are no people. Streets without people are inhabited by birds, dogs, machines... In the times marked by the pandemics, the situation has removed people from the streets and closed them in the houses, their public presence remaining evidenced merely through rare scenes in which human silhouettes are discernible from a great distance, as unidentified passers-by who at a quick pace move through the frame, juxtaposed to the space of the home. People are present in the audio sequences which follow the video projections, and in the background voice of the narrator, who takes part in the creation of visual experience. The perception of a peopleless city, suddenly devoid of all human presence, has affected the change in the spirit of the city, whose bright atmosphere and light views have been replaced by monotonous, melancholy and depressing ambiances. Whenever Walter Benjamin encountered, during his journeys to European cities, streets without people, he would observe and interpret this modern world phenomenon in his proper rhetorical style, describing them as places which reflect the feelings of urban areas dominated by man's increasing loneliness, whereas the city remains at the same time a privileged place insofar as it offers a cure for loneliness. Putting a full stop for the time being at the artistic mapping of today's Belgrade, we shall see what happens in some future representations, when, hopefully, the times of "new normalcy" will be better and more humane.

Gordana Dobrić

Bibliography: Marc Augé, *An Anthropology for Contemporaneous Worlds* (Њиџара Круг, Belgrade 2005) | Marc Augé, *Non-places* (Њиџара Круг, Belgrade 2005) | Walter Benjamin, *Urban Sights* (Novi Sad Cultural Centre, 2019) | Коста Богдановић, *Поетика визуелног* [Poetics of the Visual], Завод за издавање уџбеника, Belgrade 2005 | Bill Bryson, *At Home* (Лагуна, Belgrade, 2011) | Бошко Бошковић, Ивана Попов, *Између стварности и срца* [Ivana Popov, *Between Reality and the Heart*], exhibition catalogue ВСС Visual Arts Gallery, 2009 | Васа Павковић, *Ехо Београда* [The Echo of Belgrade], Академска књига, Нови Сад, 2020.

Radoš Antonijević (1969) is a visual artist who makes objects, sculptures and installations. The topics of his works touch on the sore spots of life, dealing with aspects of history, politics, culture and society. He is an associate professor at the Faculty of Fine Arts in Belgrade.
radosantonijevic.weebly.com

Nenad Malešević (1981) received his PhD from the Faculty of Fine Arts in Belgrade in 2019. His art practice includes photography, drawing and writing. He has participated in exhibitions and festivals in Bosnia and Herzegovina, Serbia, Croatia, Montenegro, France, Italy, Georgia, Great Britain and the Netherlands. He works at the Faculty of Computer Science in Belgrade.

Bojan Bem (1936) graduated from the Faculty of Philosophy, Art History Department, in Belgrade in 1962, when he started an active painting career. He is based in Belgrade and in the periods 1966-1969 and 1985-2000 lived and worked in Paris. His media are painting, drawing, photography, video installation. He has been present on the Serbian, Yugoslav and international art scene since 1965; presented his works in 25 solo exhibitions at prestigious museums and galleries in the former Yugoslavia, Italy, France, and participated in a large number of group, studio and thematic exhibitions in the country and abroad. He has won important art awards, including the Nadežda Petrović Memorial Award in Čačak in 1978, Award from the Belgrade Self-Managing Community of Interest for Culture; Studio B – Best Exhibition of the Month in 1990 and 1995; Politika Award from the Vladislav Ribnikar Fund in 2010. His drawings and paintings are part of the collection of the Museum of Contemporary Art in Belgrade and many other collections.

Dejana Vučićević graduated from the Faculty of Applied Arts in Belgrade; a member of ULUPUDS (Association of Applied Arts Artists and Designers of Serbia) and a freelance artist. In her projects for theatre and TV commercials, she does the costume and set design. She has realized a number of significant projects such as her own fashion collections, costumes for three feature films and one short film, fashion and art editorials, etc. In the field of multimedia arts, she has conceptual auteur projects, realized in solo and group exhibitions. Her artworks are part of the collections of the Belgrade City Museum, Museum of Applied Art in Belgrade, the Telenor Collection of Serbian Contemporary Art, the October Salon Collection, as well as private collections.

↳ Photographs from the **AVALA** Series, 2020
print on Hahnemühle Photo Rag Duo Matt FineArt paper (42x29.7 cm) x 2

↳ **MORNINGS**
2012 -2019
digital photograph,
(60 x 80 cm) x 4

↳ **DISAPPEARING**, 2020
digital photograph on photo paper, 100 x 70 cm

Photographers: Milan Tvrđišić,
Zlatko Kostić, Nataša Dželetović

Gabriel Glid (1966) graduated and obtained a master's degree from the Faculty of Fine Arts in Belgrade. In 2002 he was a visiting professor at Norbotten Art School, Lulea in Sweden, and in 2004/2005 a professor and director of studies at LaSalle SIA, College of the Arts in Singapore. Since 2009 he has been a professor at the Faculty of Fine Arts in Belgrade and in 2018 was a visiting professor at the Xi An Academy of Arts, Xi An, China. He has presented his works at 19 solo and over a 100 group exhibitions in the country and abroad and won several awards, including the Politika Award for the best exhibition in Serbia in 2018.

His works are part of the collections of the Museum of Contemporary Art, Belgrade; National Museum, Belgrade; Belgrade City Museum; the Telenor Collection and many other public and private collections in the country and abroad.

↳ **SILENCE**, 2017
photograph, digital print,
112 x 164 cm

↳ **OUTLOOK**, 2011
photograph, digital print,
100 x 70 cm

Vesna Golubović (1955) graduated from the Faculty of Fine Arts in Belgrade in 1980. She lived in New York, USA, from 1981 to 2004. She has presented her works in Belgrade, New York, Boston, Los Angeles, Tokyo... in 19 solo and over 50 group exhibitions. Most of her artworks (besides paintings on canvas) are installations, wall drawings and paintings of temporary duration.

↳ **SEPT 25, 2018, FROM 6:52 TO 7:12 AM**
video work 1'8"

Marija Dragojlović graduated and obtained a master's degree from the Faculty of Fine Arts in Belgrade in 1977; based in Belgrade. She has had several solo exhibitions and participated in numerous group exhibitions in the country and abroad. The awards she has won include the awards for painting at the October Salon in 1984 and the Nadežda Petrović Memorial in 1984, the award from the Ivan Tabaković Fund in 2007, the Politika Award from the Vladislav Ribnikar Fund in 2010 and the Sava Šumanović Award in 2016. Her works are part of the collections of the Museum of Contemporary Art in Belgrade, National Museum, Belgrade City Museum, the Zepter Museum in Belgrade, Museum of Contemporary Art in Novi Sad, National Museum in Sombor, National Museum in Kruševac, Nadežda Petrović Gallery in Čačak, Gallery of Contemporary Art in Niš and private collections.

↳ **CRANES**, 2020
digital print laminated on foam,
(100 x 75 cm) x 3

Ivana Ivković (1979) gained recognition with her captivatingly frank and often intensely private and self-reflexive approach. Ivana's nomadic style of life – travels, frequent geographical dislocations and exposures to different cultural surroundings, influenced her work which is evolving between personal history and collective memories. Her artistic practice encompasses a wide range of media through which she creates site-specific interventions and distinctively remarkable environments in exhibition spaces. Ivkovic has exhibited in solo and group shows in galleries, independent art spaces, cultural institutions and museums internationally since 2006. Her work is primarily based in the medium of drawing that she uses in a delicate and highly intuitive manner, overcoming the constraints of traditional objective representation in this discipline.

Ljiljana Jarić Šebek (1958) graduated from the Faculty of Fine Arts in Belgrade in 1985, under Professor Milica Stevanović and Professor Radenko Mišević; a member of ULUS (Association of Fine Artists of Serbia). She has presented her works in 15 solo and 30 group exhibitions in the country and abroad. Her works are part of public and private collections in the country and abroad.

Nemanja Ladić (1984) graduated from the Faculty of Fine Arts in Belgrade, Sculpture Department, in 2009, under Professor Mrđan Bajić, and in 2011 he completed the Transmedia Programme at the St. Lucas University in Brussels. He has had 13 solo exhibitions and participated in over 50 group exhibitions (Rijeka, Hasselt, Augsburg, Belgrade...). In his video installations, he primarily uses various archive footage and by composing their elements explores the influence of modern means of communication on the reliability of our process of perception in creating narratives and history.

↳ **LEAVING (ONLY TO RETURN LATER)**, 2020
installation
(double-sided light-box)
70 x 105 cm

↳ **A DREAM OF HOME**, 2020
digital print on polyester,
(100 x 70 cm) x 5

↳ **DELIGHTS**, 2020
video installation 1' 32"

Goranka Matić (1949) graduated from the Faculty of Philosophy, Art History Department, in Belgrade. When the Student Cultural Centre was established, in 1971, she became their full-time contributor, as one of the art programme managers and the curator of the Happy New Art Gallery. In the early 1980s, Goranka Matić entered the world of photography and was soon recognized as an excellent chronicler of (pop) cultural and social events in Belgrade and the former Yugoslavia. Numerous music stars, intellectuals and politicians have found themselves in front of her lens. She has documented and interpreted, in her own way, concerts, rallies, protests, periods of peace, disturbances, collapses and the consequences of historical events in this region.

↳ **FIRST SNOW**
2012/2015/2016/2019
photograph, digital print,
(52 x 64 cm) x 4

Ivana Popov (1976) is a multimedia artist from Belgrade. She graduated from the Faculty of Fine Arts in Belgrade, Painting Department, in 1998 and in 2010 received her master's degree from the same faculty and from the School of Art and Design in Carbondale, SAD, in 2D video installation. She has presented her works in a number of solo and group exhibitions in the country and abroad. For her work, she won the Miloš Bajić Award for creative innovation, FLU, 1997; Tranšped Award for mosaic, 1997; October Salon Award, 1998; Mangelos Award for the production of artwork, 2010; DAAD research grant for 2011. Her works are part of the collections of the Belgrade City Museum, Madlenianum Opera, Zepter Museum in Belgrade.

↳ **TUILERIES ON SILK**, 2020
video projection on silk, silk,
13'04"
spanned wooden panel,
82 x 108 cm

Jelica Radovanović (1957) graduated from the Faculty of Fine Arts in Belgrade in 1981. Since 1991 she has produced works together with Dejan Anđelković. She teaches at the College of Fine and Applied Arts in Belgrade. Dejan Anđelković (1958) graduated and received his master's degree from the Faculty of Fine Arts, Painting Department, in Belgrade. Since 1991 he has produced works together with Jelica Radovanović. He teaches at the College of Fine and Applied Arts in Belgrade. Jelica and Dejan have realized 12 joint solo exhibitions and participated in numerous relevant group exhibitions in the country and abroad (Belgrade, Ljubljana, Vienna, Graz, Berlin, Čačak, Smederevo, Novi Sad...).

↳ **ESCAPE ROOM**
2020
video work, 60' 02"

Milica Ružičić (1979) creates conceptual, critical, often interactive art in various media, from sculpture/object, painting, photography, to performance, video works and street actions. In 2016 she defended her PhD dissertation at the Faculty of Fine Arts in Belgrade, Sculpture Department, where she previously received a master's degree (2007) and bachelor's degree (2005). In 2009 she started her teaching career at the College of Fine and Applied Arts Vocational Studies in Belgrade and since 2019 has been a professor of vocational studies in the field of arts. In the period 2005-08, she was a teaching assistant at the Faculty of Architecture in Belgrade. She has had 13 solo exhibitions in Belgrade, Bor, Subotica, Zagreb, Vienna and Sopot and participated in over 70 group exhibitions in the country and abroad (Serbia, Montenegro, Croatia, Slovenia, Austria, Hungary, Germany, Italy, Spain, Greece, USA and Japan) and workshops in Belgrade, Grožnjan, Salzburg, Vienna, Berlin, Helsinki, Pristina and the ISCP residency programme in New York.

↳ **WIND**, 2020.
video work 1' 17"

↳ **SOCIETY**, 2020.
video work 4' 21"

↳ **PROTEST**, 2020.
book, hardcover
624 pages

Ivan Šuletić graduated from the Faculty of Fine Arts in Belgrade in 2007, and earned his doctoral degree in fine arts in 2015 at the same faculty.

He has exhibited his works at numerous exhibitions and within curatorial projects in Serbia and abroad.

His works can be found in several public and private collections, such as the Belgrade City Museum, European Patent Office Art Collection, Wiener Städtische Contemporary Art Collection, Niš Art Foundation et al.

Šuletić is the winner of the Vladimir Veličković Foundation Award for Contemporary Drawing in 2018, Award "Likovna Jesen" in 2016, and the Second Prize for Painting by Niš Art Foundation in 2015.

He currently works at the Faculty of Architecture in Belgrade as an Assistant Professor.

↳ **WHAT ART YOU LOOKING AT?**
2020
HD video, 10'46"

Video and audio editing:
Nataša Pantić,
Camera: Dejan Kremić,
Text taken from the film
Užička republika / The Užice Republic
(directed by Žika Mitrović, 1974)

Издавач / Publisher
Културни центар Београда / Cultural Centre of Belgrade

За издавача / On behalf of the publisher
Александар Илић / Aleksandar Ilić
в.д.директор / director

СОБА СА ПОГЛЕДОМ

Радош Антонијевић и Ненад Малешевић • Бојан Бем Дејана Вучићевић • Габриел Глид • Весна Голубовић
Марија Драгојловић • Ивана Ивковић • Љиљана Јарић • Немања Лаћић • Горанка Матић • Ивана Попов
Јелица Радовановић и Дејан Анђелковић • Милица Ружичић • Иван Шулетич
Кустоскиње: Светлана Петровић и Гордана Добрић

/

A ROOM WITH THE VIEW

Radoš Antonijević i Nenad Malešević • Bojan Bem • Dejana Vučićević • Gabriel Glid • Vesna Golubović
Marija Dragojlović • Ivana Ivković • Ljiljana Jarić • Nemanja Ladić • Goranka Matić • Ivana Popov
Jelica Radovanović i Dejan Anđelković • Milica Ružičić • Ivan Šuletić
Curated by Svetlana Petrović i Gordana Dobrić
10. 12. 2020 – 21. 1. 2021.

Аутор изложбе / Author of the exhibition
Светлана Петровић / Svetlana Petrović

Текст / Text
Гордана Добрић / Gordana Dobrić
Маријана Вашчић / Marijana Vaščić

Ликовна галерија / Art Gallery
Кнез Михаилова 6, Београд / Knez Mihailova 6, Belgrade

Издање / Edition
Савремена кретања / Contemporary Art Trends Series
volume LX / 7

Савет галерије / Gallery Council
Данијела Пурешевић, Маида Груден, Гордана Добић
Danijela Purešević, Maida Gruden, Gordana Dobić

Кустос Галерије/ Curator
Светлана Петровић / Svetlana Petrović

Превод / Translation
Милан Марковић / Milan Marković
Весна Стрика / Vesna Strika

Дизајн и прелом / Design and layout
Бојана Алексијевић / Bojana Aleksijević

Штампа / Printed by
Alta nova, Beograd

Тираж / Print run
200

Поставка / Exhibition installation
Драган Николић, Дејан Павић / Dragan Nikolić, Dejan Pavić
Produkcija 64

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

7.038.53(497.11)*20*(083.824)
7.038.53(497.11)*19/20*:929

СОБА са погледом : [Радош Антонијевић и Ненад Малешевић, Бојан Бем, Дејана Вучићевић, Габриел Глид, Весна Голубовић, Марија Драгојловић, Ивана Ивковић, Љиљана Јарић, Немања Лаћић, Горанка Матић, Ивана Попов, Јелица Радовановић и Дејан Анђелковић, Милица Ружичић, Иван Шулетић : Ликовна галерија, 10. 12. 2020 – 21. 1. 2021., Београд] / [текст Гордана Добрић, Маријана Вашчић ; превод Милан Марковић, Весна Стрика]. - Београд : Културни центар Београда, 2020 (Beograd : Altanova). - 70 стр. : фотогр. ; 22 см. - (Савремена кретања ; 60/7)

На спор. насл. стр.: A Room With A View. - Упоредо срп. текст и енгл. превод. - "Соба са погледом је изложба која се приређује поводом успешних и креативних 60 година деловања Ликовне галерије Културног центра Београда ..." --> стр. 3. - Тираж 200. - Садржи биографске белешке о уметницима.

ISBN 978-86-7996-255-3

а) Мултимедијална уметност - Србија - 21в - Изложбени каталози

COBISS.SR-ID 27286281

Изложбу подржали / Supported by

СОБА СА ПОГЛЕДОМ
Ликовна галерија
Кнез Михаилова 6, Београд
10. 12. 2020 – 21. 1. 2021.

A ROOM WITH A VIEW
The Art Gallery
Knez Mihailova 6, Belgrade
10. 12. 2020 – 21. 1. 2021

www.kcb.org.rs

